

Број: 01-266/17

Бијељина, 07.03.2017. године

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2016. ГОДИНУ СА ПРОГРАМОМ РАДА ЗА 2017. ГОДИНУ ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо, БИЈЕЉИНА

Бијељина, марта 2017. године

САДРЖАЈ:

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЈП „ЕКО-ДЕП“ ДОО ЗА 2016. ГОДИНУ	3
УВОД.....	3
РАД ОРГАНА УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋЕМ.....	4
1. Скупштина предузећа.....	4
2. Надзорни одбор предузећа.....	4
3. Управа предузећа.....	7
4. Екстерни ревизор	8
ОРГАНИЗАЦИЈА ПРЕДУЗЕЋА И ЗАПОСЛЕНОСТ	13
ОСТВАРИВАЊЕ И ОБАВЉАЊЕ РЕГИСТРОВАНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ.....	16
Еколошке претпоставке за рад предузећа и заштиту животне средине.....	20
ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ.....	22
ИЗЛОЖЕНОСТ ПРАВНОГ ЛИЦА ЦЕНОВНОМ, КРЕДИТНОМ, ТРЖИШНОМ, ВАЛУТНОМ, РИЗИКУ ЛИКВИДНОСТИ И ДРУГИМ РИЗИЦИМА.....	28
ЗАКЉУЧАК.....	32
ПРОГРАМ РАДА ЈП „ЕКО-ДЕП“ ДОО ЗА 2017. ГОДИНУ	33
ПЛАНИРАНИ РАЗВОЈ И АКТИВНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА	33
1. Унапрјеђење интегралног управљања чврстим комуналним отпадом на подручју регије Бијељина.	33
2. Редовне активности у обављању основне дјелатности предузећа уз унапрјеђење постојећег начина третмана отпада.....	34
3. Успостављање самоодрживог пословања ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.....	35
4. Проналажење могућности за продужетак вијека трајања регионалне санитарне депоније „Бријесница“ и изналажење финансијских извора.....	36
ПЛАН КАПИТАЛНИХ ИНВЕСТИЦИЈА.....	38
План капиталних инвестиција за 2017. годину	38
1. Изградња санитарне ћелије број 3	39
2. Надogradња другог степена пречишћавања процједних вода	39
ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ЗА КАПИТАЛНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ	40

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЈП „ЕКО-ДЕП“ ДОО ЗА 2016. ГОДИНУ

УВОД

Годишњи извјештај о раду ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо Бијељина за 2016. годину урађен је у форми која је прописана чланом 24. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске (Сл. гласник РС број 94/15).

Оснивање предузећа

Иницијатива за оснивање регионалне депоније у Бијељини покренута је 2002. године у циљу стварања институционалних услова за реализацију задатака из Стратегије управљања чврстим отпадом у БиХ, ради обезбјеђења услова депоновања комуналног отпада на еколошки прихватљив начин. За реализацију ове инвестиције обезбјеђена су кредитна средства Свјетске банке.

Ради реализације пројекта, општине Бијељина, Угљевик, Лопаре, Челић и Теочак су закључиле Споразум о оснивању међуопштинског вијећа за изградњу регионалне депоније. На Споразум је добијена сагласност Министарства за урбанизам, стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију Републике Српске које уједно врши и надзор над реализацијом укупног пројекта.

На основу Споразума о оснивању Међуопштинског вијећа за реализацију пројекта регионалне санитарне депоније за чврсти отпад од 22.08.2002. године потписан је Уговор: број: 02-370 од 16.03.2005. године о оснивању Јавног предузећа регионална депонија „ЕКО-ДЕП“ са сједиштем у Бијељини, са циљем да ово предузеће изгради и управља регионалном санитарном депонијом у Бијељини. Оснивачи јавног предузећа су:

1. Скупштина општине Бијељина,
2. Скупштина општине Угљевик,
3. Скупштина општине Лопаре,
4. Опћинско вијеће Челић,
5. Опћинско вијеће Теочак.

Предузеће је уписано у судски регистар код Основног суда у Бијељини, број Фи-212/05 дана 09.05.2005. године (уложак 1-5864), као *ЈП Регионална депонија “ЕКО-ДЕП” Бијељина*. Након првог уписа предузеће је вршило одређене измјене и допуне регистрације: промјене сједишта, промјена статуса одговорног лица овлаштеног за заступање предузећа (директора), проширење дјелатности као и пререгистрацију у „доо“ у складу са Законом о привредним друштвима РС. Рјешењем о регистрацији предузећа од 09.11.2012. године Окружни привредни суд у Бијељини уписао је промјену облика организовања и промијенио пословно име у ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ РЕГИОНАЛНА ДЕПОНИЈА „ЕКО-ДЕП“ ДОО.

Прва фаза изградње регионалне санитарне депоније „Бријесница“ у Бијељини завршена је и званично пуштена у рад 03.12.2009. године, а предузеће је почело да обавља регистровану дјелатност пријема и збрињавања чврстог комуналног отпада 01.01.2010. године. ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је наставило активности у Другој фази изградње Регионалне санитарне депоније „Бријесница“ у Бијељини. Средства за финансирање Друге фазе изградње регионалне депоније обезбјеђена су из кредитних средстава Свјетске банке у оквиру Другог пројекта за управљање чврстим отпадом у Босни и Херцеговини - SWMP2 (Second Solid Waste Management Project).

РАД ОРГАНА УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋЕМ

Статутом предузећа је прописано да су органи предузећа:

- Скупштина предузећа, као орган управљања,
- Надзорни одбор предузећа, као орган надзора, и
- Управа предузећа, као орган руковођења.

Према Закону о јавним предузећима РС, ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је у обавези да има екстерног ревизора.

1. Скупштина предузећа

Скупштина предузећа као орган управљања предузећа је у току 2016. године одржала укупно 1 (једну) редовну сједницу.

Сви материјали за заказане сједнице Скупштине су члановима скупштине уручени на вријеме.

На четвртој редовној сједници Скупштине предузећа, одржаној 07.04.2016. године, усвојене су или верификоване следеће одлуке:

1. Одлука о усвајању извјештаја о раду за 2015. годину са програмом рада за 2016. годину у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.
2. Одлука о усвајању финансијског извјештаја у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо за 2015. годину и о расподјели добити.
3. Одлука о усвајању извјештаја о ревизији финансијских извјештаја за 2015. годину који је урађен од стране овлаштене ревизорске куће „CONFIDA“ доо из Бања Луке.
4. Одлука о усвајању извјештаја о ревизији процедура јавних набавки за период јануар - децембар 2015. године у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо, који је урађен од стране „РЕВИФИН“ доо.
5. Одлука о усвајању информације о раду са повезаним лицима у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо која је урађена од стране „РЕВИФИН“ доо.
6. Одлука о усвајању извјештаја о раду надзорног одбора ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо за 2015. годину.
7. Одлука о усвајању трогодишњег плана пословања ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо за период од 2016. до 2018. године.

2. Надзорни одбор предузећа

Надзорни одбор предузећа, као орган надзора у предузећу је у току 2016. године одржао укупно 7 (седам) сједница. Није било одлагања заказаних сједница. Сви материјали за заказане сједнице су на вријеме уручени члановима надзорног одбора електронским путем.

На XII сједници Надзорног одбора, одржаној 28.01.2016. године су верификоване или донијете следеће одлуке:

1. Одлука о оприходавању разграничених прихода у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.
2. Одлука о усвајању извјештаја комисије за попис о извршеном редовном попису средстава, потраживања и обавеза на дан 31.12.2015. године у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.
3. Одлука о усвајању извјештаја о ревизији годишњег пописа средстава, потраживања, обавеза и капитала на дан 31. децембар 2015. године.
4. Одлука о усвајању извјештаја о извршеним набавкама за 2015. годину.
5. Одлука о усвајању извјештаја о ревизији јавних набавки за 2015. годину.
6. Одлука о усвајању плана набавки за 2016. годину.
7. Одлука о висини и начину исплате регреса за 2016. годину.
8. Закључак о прихватању плана отплате дуга ЈКП „Чистоћа“, Лопаре.

На XIII сједници Надзорног одбора, одржаној 23.02.2016. године су верификоване или донијете следеће одлуке:

1. Одлука о усвајању Финансијског извјештаја ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо за 2015. годину и
2. Одлука о усвајању Информације о раду са повезаним лицима који је урадила овлаштена ревизорска кућа „РЕВИФИН“ доо.

На XIV сједници Надзорног одбора, одржаној 07.04.2016. године су верификоване или донијете следеће одлуке:

1. Одлука о усвајању извјештаја о ревизији рачуноводствених политика код израде финансијских извјештаја на дан 31.12.2015. године који је урађен од стране „РЕВИФИН“ доо Бијељина.
2. Одлука о усвајању извјештаја о раду за 2015. годину са програмом рада за 2016. годину у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо (материјал за сједницу Скупштине Града Бијељина).
3. Одлука о усвајању трогодишњег плана пословања за период од 2016. године до 2018. године у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.
4. Извјештај о раду надзорног одбора ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо за 2015. годину.
5. Одлука о усвајању информације о изградњи нове еколошке депоније „Бријесница“ (материјал за сједницу Скупштине Града Бијељина).
6. Одлуке о измјени и допуни бр. 1. Плана набавке ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо за 2016. годину.
7. Одлука о усвајању извјештаја о ревизији финансијских извјештаја за 2015. годину у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо који је урађен од стране „КОНФИДА“ доо из Бања Луке.

На XV сједници Надзорног одбора, одржаној 07.06.2016. године су верификоване или донијете следеће одлуке:

1. Одлука о усвајању правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.
2. Одлука о усвајању измјене и допуне број 2. Плана набавке у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо за 2016. годину.
3. Одлука о утврђивању цјеновника услуга рада машина за трећа лица.

На XVI сједници Надзорног одбора, одржаној 09.09.2016. године су верификоване или донијете следеће одлуке:

1. Одлука о оприходавању разграничених прихода у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.
2. Одлука о усвајању периодичног обрачуна за период 01.01. - 30.06.2016. године у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.
3. Одлука о усвајању годишње студије ризика и плана рада интерне ревизије за период јул 2016 - јун 2017. године, а који је урађен од стране „РЕВИФИН“ доо из Бијељине.
4. Одлука о усвајању извјештаја о ревизији примијењених рачуноводствених политика по периодичном обрачуна за период јануар - јун 2016. године, који је урађен од стране „РЕВИФИН“ доо из Бијељине.
5. Одлука о усвајању правилника о начину и роковима вршења отписа и пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.
6. Одлука о усвајању допуне број 3. и допуне бр. 4. Плана набавке за 2016. годину у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.

На XVII сједници Надзорног одбора, одржаној 03.11.2016. године су верификоване или донијете следеће одлуке:

1. Одлука о усвајању Извјештаја о ревизији обавеза за период јануар - септембар 2016. године у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо, који је урађен од стране „РЕВИФИН“ доо Бијељина.

2. Одлука о усвајању правилника о процјени ризика на радном мјесту и у радној средини у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.
3. Одлука о увећању основне плате радника за радна мјеста са повећаним ризиком на радном мјесту у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.
4. Одлука о увећању дана годишњег одмора за радна мјеста са повећаним ризиком на радном мјесту у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.

На XVIII сједници Надзорног одбора, одржаној 05.12.2016. године су верификоване или донијете следеће одлуке:

1. Одлука о усвајању извјештаја о ревизији потраживања за период јануар - октобар 2016. године, а који је урађен од стране “РЕВИФИН” доо Бијељина.
2. Одлука о усвајању измјене и допуне бр. 5 Плана набавке у ЈП “ЕКО-ДЕП” доо.
3. Одлука о усвајању измјене и допуне правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама у ЈП “ЕКО-ДЕП” доо.
4. Одлука о усвајању правилника о кориштењу и ограничењу трошкова употребе телефона и трошкова репрезентације у ЈП “ЕКО-ДЕП” доо.
5. Одлука о усвајању правилника о заштити од пожара у ЈП “ЕКО-ДЕП” доо и доношење одлуке о усвајању истог.
6. Одлука о усвајању правилника о поступању на регионалној санитарној депонији “Бријесница” у акцидентним ситуацијама.
7. Одлука о давању сагласности на процедуру избора најповољнијег понуђача за издвајање корисних компоненти из отпада.
8. Одлука о усвајању плана рада комисије за попис за 2016. годину.
9. Одлука о стављању ван снаге одлуке о цијенама услуга пријема и депоновања отпада ван општина које нису оснивачи предузећа.
10. Одлука о отпису потраживања.

Правилници:

У току 2016. године, на сједницама Надзорног одбора су донијети следећи правилници (ради ажурирања истих са законским прописима):

1. Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.
2. Правилник о начину и роковима вршења отписа и пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.
3. Правилник о процјени ризика на радном мјесту и у радној средини у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо.
4. Правилник о кориштењу и ограничењу трошкова употребе телефона и трошкова репрезентације у ЈП “ЕКО-ДЕП” доо.
5. Правилник о заштити од пожара у ЈП “ЕКО-ДЕП” доо.
6. Правилник о поступању на регионалној санитарној депонији “Бријесница” у акцидентним ситуацијама.

Овлаштења

Надзорни одбор предузећа је дао следеће овлаштење:

1. Овлаштење ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо за закључење Уговора о пословно-техничкој сарадњи ради издвајања корисних компоненти (папир, ПЕТ амбалажа) из комуналног отпада са најповољнијим понуђачем након проведене јавне процедуре избора.

Судски поступци

а) Тужбе од стране ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо

ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је дана 13.01.2016. године поднијело тужбу против АД „КОМУНАЛАЦ“ из Бијељине (всп: 351.733,80 КМ). За потребе заступања у овом спору, предузеће је ангажовало адвокатску канцеларију Надежде Стевановић из Бијељине.

Стање спора: по наведеном предмету, и поред ургенција за одржавање истог од стране ангажоване адвокатске канцеларије, припремно рочиште није заказано у 2016-ој години. Према информацијама којима располажемо од стране ангажованог адвоката, разлог за пролонгирање одржавања припремног рочишта је мали број судија који су преоптерећени великим бројем предмета из претходног периода.

б) Судски спорови из претходног периода

Против „ИНТЕРМОНТ“ доо из Угљевика по основу двије тужбе:

1. Број предмета: 59 0 Ps 025661 13 Ps (всп: 4.636,81КМ) и
2. Број предмета: 59 0 Ps 025828 13 Ps (всп: 4.407,86 КМ),

Окружни привредни суд у Бијељини је донио рјешења о извршењу на новом средству и предмету извршења (забиљежба извршења у земљишној књизи, утврђивање вриједности непокретности, те продаја непокретности извршеника) дана 03.02.2016. године.

Поступак извршења на наведеном предмету извршења је у току.

с) Опомене пред тужбу

1. Према ЈКП „Чистоћа“ Лопаре, ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је поднијело опомену пред тужбу због неизмиреног дуга у износу од 10.543,26 КМ.
2. Према „DMG Компану“ доо из Бијељине, ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је дана 11.04.2016. године поднијело опомену пред тужбу због неизмиреног дуга у износу од 108,68 КМ.
3. Према ЈКП „Теочак“ ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо је поднијело двије опомене пред тужбу:
 - Данa 10.08.2016. године, због неизмиреног дуга који износи 9.869,70 КМ (од тога неизмирене законске затезне камате износе 1.422,02 КМ) и
 - Данa 12.09.2016. године, због неизмирених фактурисаних камата које износе 1.120,03 КМ.

д) Тужбе према ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо

Током 2016. године предузеће није било у улози туженог.

3. Управа предузећа

Управу предузећа чине: директор предузећа и извршни директор. Управа предузећа израдила је Трогодишњи план пословања предузећа за период 2016. - 2018. година, као и годишњи план пословања за 2017 годину, а директор предузећа редовно је подносио извјештаје о раду и пословању Надзорном одбору предузећа. директор је између осталог предлагао смјернице о набавци за наредну пословну годину, водио рачуна о законитости у раду свих служби предузећа, водио рачуна о благовременом доношењу Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста у предузећу и о његовој адекватној попуњености. Изузев напријед наведеног, старао се о доношењу плана пословања предузећа за наредни период, са посебним акцентом на остваривању планираних прихода и расхода у предузећу, као и о давању приједлога инвестиционих одлука у складу са Главним пројектом изградње депоније „Бријесница“ за наставак наредне фазе изградње Регионалне санитарне депоније „Бријесница“ у Бијељини чија је реализација у току.

4. Екстерни ревизор

Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске (Сл. гласник РС 15/15) налаже ревизију финансијских извјештаја.

Ревизија финансијских извјештаја обавља се у складу са овим законом и међународним стандардима ревизије. Обавезној ревизији подлијежу финансијски извјештаји субјеката од јавног интереса, дефинисани овим Законом (члан 28. Закона о рачуноводству и ревизији РС).

ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо спада у категорију субјеката од јавног интереса и из тих разлога је покренуо процедуру јавне набавке избора екстерног ревизора, у складу са Законом о јавним набавкама БиХ. Након спроведене процедуре јавне набавке, потписан је Уговор број 01-691/16 од 04.07.2016. године са овлашћеним привредним друштвом за ревизију „Жаних“ доо, Бијељина.

Након обављене ревизије финансијског извјештаја за 2016. годину у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо, екстерни ревизор доставио је Извјештај независног ревизора (цитат):

„ОСНИВАЧИМА И СКУПШТИНИ ЈП "ЕКО-ДЕП" д.о.о. Бијељина МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ РЕВИЗОРА

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја ЈП "ЕКО-ДЕП" доо Бијељина, са стањем на дан 31.12.2016. године, и то: извјештај о финансијском положају и одговарајући извјештај о укупном резултату, извјештај о промјенама на капиталу и извјештај о новчаним токовима за годину, која се завршава на тај дан, као и пријеглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извјештаје.

Мишљење

По нашем мишљењу финансијски извјештаји ЈП "ЕКО-ДЕП" доо Бијељина за годину, која се завршава 31. децембра 2016. године су припремљени по свим материјално значајним питањима у складу са рачуноводственим прописима у Републици Српској, те изражавамо позитивно мишљење без резерви.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на дато мишљење скрећемо пажњу на следеће:

Напоменом 4.6. – На Активним временским разграничењима извршено је признавање курсних разлика на преузете дугорочне кредите за претходне периоде, а на основу званичног курса СДР. Признавање је извршено на основу Одлуке Надзорног одбора број: 07-19-14/17 од 26.01.2017. године о признавању курсних разлика код обавеза по дугорочним кредитима из ранијег периода, по којој је извршено евидентирање курсних разлика на дугорочне кредите и остала временска разграничења, до стварања услова за признавање истих на начин регулисан МРС 21 и члан 29. Правилника о контном оквиру и усвојеним рачуноводственим политикама.

Потребно је што хитније изнаћи трајније рјешење евидентирања курсних разлика из претходног периода.“ (завршен цитат).

Наведени извјештај у име привредног друштва за ревизију потписала је Драгана Шил, овлаштени ревизор.

Успостављање интерне ревизије у предузећу

У складу са одредбама Закона о јавним предузећима РС (Сл. гласник РС 75/04 и 78 11), јавно предузеће је у обавези да успостави интерну ревизију у предузећу путем одбора за ревизију и одјељења интерне ревизије.

ЈП “ЕКО-ДЕП” доо спада у категорију малих предузећа, у складу са чланом 5, став 4 новог Закона о рачуноводству и ревизији (Сл. гласник РС 94/15).

Обзиром да предузеће нема техничких, економских и финансијској предуслова да би успоставило одбор за ревизију и одјељење интерне ревизије (предузеће нема властити пословни простор за рад управе и администрације, већ плаћа закуп пословног простора, а приходи остварени на основу тренутно одобрене цијене услуга пријема и депоновања отпада и на основу количина отпада који се довози на депонију не могу да покрију ни 50 % трошкова редовног пословања предузећа), на сједници одржаној 17.06.2013. године Скупштина предузећа је на приједлог управе предузећа донијела одлуку да се успостави интерна ревизија у ЈП “ЕКО-ДЕП” доо на следећи начин:

Умјесто Одбора за ревизију у оквиру предузећа, функцију Одбора за ревизију обављаће Надзорни одбор ЈП “ЕКО-ДЕП” доо, до испуњавања законских услова прописаних Законом о јавним предузећима РС, а који се односе на Одбор за ревизију. Надзорни одбор ће наведену улогу обављати као дио своје редовне надлежности и за то неће остваривати додатну накнаду; Функцију Одјељења интерне ревизије обављаће независна ревизорска кућа која ће бити изабрана кроз процедуру јавне набавке.

У складу са одлуком Скупштине предузећа спроведена је процедура јавне набавке и ангажована је лиценцирана ревизорска кућа за обављање интерне ревизије у предузећу. У току су активности на техничком опремању адекватног простора за успостављање интерне ревизије у оквиру предузећа.

Ревизија поступака јавних набавки

Мишљење ревизора о ревизији јавних набавки за 2016. годину је следеће (цитат):

„5.ФУНКЦИОНИСАЊЕ СИСТЕМА ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

На основу проведене ревизије може се констатовати следеће:

Предузеће је нормативно регулисало процедуре набавке роба, услуга и уступање радова, на основу Закона о јавним набавкама и Закона о јавним предузећима, гдје су утврђени сви поступци за набавку, одговорност органа и лица за извршење набавке. Правилници су усаглашени са одредбама усвојеног Закона о јавним набавкама у 2014. години.

Све набавке су извршене на основу усвојеног Плана набавке за 2016. годину, уз пет допуна плана у току године, с тим да је за сваку набавку претходно донесена одлука уговорног органа о покретању процедуре јавне набавке директора.

Расписивање тендера се врши на основу плана набавке и усаглашених услова и процедура.

Проведене процедуре набавке осигуравају правилан избор најповољнијег и најбољег понуђача.

Потпис уговора врши директор и извршни директор предузећа, при чему су испоштоване одредбе утврђене чланом 40. Закона о јавним предузећима.

Саставни дио документације чине записници о квантитативном и квалитативном пријему набављене опреме или материјала, односно услуге.

Извођачи су дужни доставити гаранцију за добро извршење уговореног посла и извршити додатне радове у случају рекламације.

Плаћање се врши по завршетку испоруке на основу формиране документације и потпис налога за плаћање које је вршило овлашћено лице (директор).

Задужено особље се стручно и одговорно односи у провођењу поступака и комплетирању документацију за провођење тендера.

У току ревидираног периода није било приговора учесника у проведеним јавним набавкама, изузев приговора једног учесника на Одлуку о покретању поступка јавне набавке о испоруци и уградњи резервних дијелова за поправак булдозера, те је иста завршена по иновираној понуди.

Документација о проведеним процедурама је уредно нумерисана, сачувана и одложена за потребе контроле.

6. ЗАКЉУЧАК И ПРЕПОРУКЕ

На основу проведене ревизије и извршеног увида у процедуре набавке и евиденција у праћењу трансакција са набавкама може се закључити:

- да је предузеће спровело прописане процедуре набавке у складу са законском регулативом
- да је устројен систем интерне контроле у провођењу набавки, праћењу, архивирању и евидентирању трансакција везаних за набавке
- да је Надзорни одбор усвојио измијењени Правилник о јавним набавкама и Правилник о поступцима директног споразумијевања
- да је Надзорни одбор усвојио детаљан план набавке и да је тиме утврђен обим набавки путем додјеле уговора испод домаћих вриједносних разреда (и те набавке су обављене у складу члана 19.-31. Закона о јавним набавкама)
- остварена је укупна вриједност набавки у износу од 395.281.92 КМ (примљене фактуре) од чега је пет набавки у износу 226.502.21 КМ (52.73%) обављено у претходној години и реализација је успједила у ревидираној години.
- реализоване су двије набавке по отвореном поступку из ранијих година, двије набавке су извршене путем конкурентског захтјева у износу 25.364.51 КМ (6.42%) и проведено је 23 поступка набавки директним поступком.
- од остварених набавки путем директног споразума набавка је извршена од монополиста (електрична енергија, телефони, стручна литература, службени гласници) у износу од 40.903.04 КМ и од осталих добављача у износу од 25.249.41 КМ (сервиси, одржавање опреме, резервни дијелови, осигурање, средства хигијене и остале набавке), што укупно представља 24.12% укупно остварених набавки.

На основу проведене ревизије, која је извршена прегледом цјелокупне документације и праћењем трансакција везаних за јавне набавке интерна ревизија сматра да су проведене процедуре јавних набавки, те да су проведене у складу са утврђеном регулативом (Закона о јавним набавкама) и испоштоване законске регулативе за реализацију истих, уз оцјену да је обезбијеђено адекватно функционисање система интерне контроле и предлаже следеће:

7. ПРЕПОРУКЕ

На основу извршене ревизије процедура јавних набавки у 2016. години дају се следеће препоруке:

1. Предложити Извјештај о извршеним набавкама у 2016. години на усвајање.

Носилац: Управа и Надзорни одбор

Рок: мјесец дана“. (крај цитата).

РЕВИЗИЈА ПОСТУПАКА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Све досадашње ревизије поступака заштите животне средине указују на следеће:

- 1) Да је предузеће обезбиједило техничке и организационе претпоставке за депоновање отпада на регионалној депонији.
- 2) Да су испуњени сви санитарни услови за рад депоније и добивене одговарајуће дозволе, гдје посебно напомињемо еколошку дозволу за рад санитарне депоније (обнова дозволе сваке пете године).
- 3) Ради обезбјеђења неопходних услова за обнављање еколошке дозволе предузете су следеће мјере:
 - завршено је асфалтирање приступног пута за депонију, чиме је отклоњена дата примједба из водне дозволе,
 - изграђен је пречистач процједних вода, чиме је отклоњен главни недостатак који је констатован у претходном периоду у водној дозволи.
- 4) Редовно се врши мониторинг животне средине, који се састоји од:
 - мониторинг процједних вода
 - мониторинг подземних вода
 - мониторинг површинских вода
 - мониторинг биогаса.
- 5) Старо одлагалиште је привремено санирано, али исто и даље активно ради:
 - одлагања кланичког отпада које се врши као привремена активност у складу са одлуком надлежног органа Града Бијељине
- 6) Извјештајем о резултатима мониторинга утврђено је следеће стање:
 - Мониторингом квалитета вода је утврђено да су налази у оквиру граничних вриједности према Правилник
 - Мониторингом квалитета ваздуха је утврђено да су налази у складу са граничним вриједностима према Правилнику.
- 7) Према уговору о оснивању предузећа све општине оснивачи би требало да врше депоновање свег прикупљеног отпада са својих територија на регионалну санитарну депонију „Бријесница. У складу са потписаним уговором, општине Бијељина, Угљевик, Лопаре и Теочак врше одлагање отпада на депонију „Бријесница“, док се општина Челић још увијек није укључила у довоз отпада.
- 8) Према сазнањима на нашем подручју је пораст „дивљих“ депонија, што није у надлежности предузећа, него контролних локалних органа, који нису у довољној мјери досљедни у остваривању утврђених мјера. Овдје је потребно констатовати да се смањују количине депоновања отпада из године у годину што реално указује на стање заштите животне средине и штетности таквих поступака по ово подручје.
- 9) Према добивеним дозволама обавеза је предузеће да врши издвајање средстава за санацију депоније након истека корисног вијека, што се не врши ради финансијске ситуације (депоновање се врши по административно одобреним цијенама, а не по економским цијенама). Овакво стање може имати негативних посљедица по обезбјеђење средстава за мониторинг затворених објеката у будућем периоду, а тиме и на поступке и мјере заштите животне средине.
- 10) Ради испуњења основног стратешког задатка предузећа, заштита животне средине и провођења мјера и поступака еколошке заштите на подручју регије, предузеће је у току извршавања појединих мјера и планирања поступака који ће побољшати ефикасност заштите екологије (санација старе депоније, изградња нове санитарне ћелије, израда елабората о рециклажи и сакупљању секундарних сировина, стављање у функцију пречистача процједне воде и гасне бакље).

На основу до сада извршених ревизија стања поступака заштите животне средине и екологије дају се следеће препоруке:

- 1) Упознати органе предузећа и осниваче о обавези конкретних припрема за изградњу треће санитарне ћелије за депонување комуналног отпада (на постојеће санитарне ћелије се отпад може одлагати најдуже до краја 2017. године),
- 2) Упознати општинске органе о потреби контроле постојања дивљих депонија и опасности за угрожавање животне средине,
- 3) Предузети мјере за благовремено провођење планираних мјера на даљој доградњи функционисања предузеће и санитарне депоније кроз реализацију капиталних инвестиција, а прије свега кроз изградњу треће санитарне ћелије.

ОРГАНИЗАЦИЈА ПРЕДУЗЕЋА И ЗАПОСЛЕНОСТ

Према Правилнику о организацији и систематизацији радних мјеста у оквиру предузећа формиране су двије службе:

- Служба за техничке послове, планирање и инвестиције, и
- Служба за економске, правне и опште послове.

У складу са Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста, у предузећу је запослено: 1 радник VII степен – мастер; 5 радника са високом стручном спремом; 4 радника са вишом стручном спремом; 1 висококвалификовани радник; 5 радника са средњом стручном спремом; 4 квалификована радника и 1 неквалификовани радник. Ако извршимо анализу старосне структуре запослених на дан: 31.12.2016. године, долази се до закључка да је просјечна старосна структура запослених у предузећу 43,66 година. Релативно средња старосна структура има за посљедицу занемарљив број кориштења дана боловања, а такође су изразито ријетке поврједе на раду, те је и продуктивност запослених на високом нивоу. У ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо од укупног броја запослених, 4 су жене и 17 мушкараца.

Табеларни приказ структуре и броја запослених у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо

Структура запослених по стручној спреми	Број запослених
I степен-НК	1
II степен-ПК	-
III степен-КВ	4
IV степен-ССС	5
V степен-ВКВ	1
VI степен-ВШС	4
VII степен-ВСС	5
VII степен-Мастер	1
Укупно:	21

Старосна структура запослених	Број запослених
18-25	1
26-30	2
31-35	3
36-40	2
41-45	3
46-50	4
51-55	2
56-60	1
61-65	3
Просјечно:	43,66

Организациона шема запослених, у складу са Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо број 07-16-28/12 од 24.07.2012. године и Измјенама и допунама Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста у ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо број 07-21-26/13 од 17.06.2013. године и број 07-29-99/14 од 12.05.2014. године:

Постојећа организациона шема попуњена је за 21 извршилаца на дан 31.12.2016. године.

Рад и радни односи

Укупан број запослених у предузећу закључно са 31.12.2016. године је 21. Од тог броја, 2 лица су ангажована по основу Уговора о менаџменту, 19 радника по основу уговора о раду на неодређено вријеме.

Због потребе обављања стручног оспособљавања и усавршавања, са једним лицем је закључен Уговор о стручном оспособљавању и усавршавању у трајању од 12 (дванаест) мјесеци (од 17.11.2016. до 16.11.2017. године), с обзиром да се ради о лицу са завршеним VII степеном стручне спреме. Наведено лице обавља стручно оспособљавање и усавршавање у складу са Програмом који је донио послодавац. Наведено лице је пријављено код Пореске управе.

Остало:

- Није било отказа уговора о раду,
- Није било измјена у правилнику о организацији предузећа и систематизацији радних мјеста у предузећу,
- Сви уговори о раду су пријављени пореској управи.

Није било закључивања нових уговора о раду на одређено или неодређено вријеме.

Крајем године је припремљен нацрт новог правилника о раду у предузећу у складу са новим Законом о раду, с обзиром да је доношење колективних уговора пролонгирано.

ОСТВАРИВАЊЕ И ОБАВЉАЊЕ РЕГИСТРОВАНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Предузеће је почело обављати своју основну дјелатност: Обрада и одлагање неопасног отпада на санитаран и еколошки прихватљив начин на новоизграђеним санитарним ћелијама од 01.01.2010. године, када је Регионална санитарна депонија „Бријесница“ званично пуштена у рад.

Дјелатност предузећа је одређена Статутом предузећа (члан 9.) и у истовјетном тексту регистрована код Основног суда. Предузеће обавља дјелатност у унутрашњем промету и у спољнотрговинском промету. Дјелатност предузећа у унутрашњем промету обавља се у складу са Рјешењем Основног суда у Бијељини број: 059-0-Рег-11-000 689 од 01.11.2011. године. Извршено је усклађивање дјелатности на основу Закона о класификацији дјелатности и регистру пословних субјеката по дјелатностима у Републици Српској (Сл. гласник РС 74/10) и Уредбе о класификацији дјелатности РС (Сл. гласник РС 119/10):

35.11 Производња електричне енергије
35.13 Дистрибуција електричне енергије
35.14 Снабдијевање и трговина електричном енергијом
35.21 Производња гаса
37.00 Канализација
38.21 Обрада и одлагање неопасног отпада
38.32 Рециклажа (прерада разврстаних материјала)
43.11 Уклањање објеката
46.77 Трговина на велико отпадом и остацима
49.41 Друмски превоз робе
71.20 Техничко испитивање и анализа

Претежна дјелатност је: 38.21 *Обрада и одлагање неопасног отпада.*

Дјелатност предузећа у спољнотрговинском промету обавља се у оквиру регистроване дјелатности.

Матични број предузећа је: 01991388. ЈИБ: 44002206230008; ПИБ 402206230008 (за ПДВ обвезника) и обављање спољнотрговинске дјелатности. Регистровану дјелатност Предузећа обавља 21 радника различитих профила и занимања.

Предузеће је опремљено кадровски и технички за обављање регистроване дјелатности.

Техничка опремљеност

За обављање основне дјелатности, предузеће је опремљено следећом механизацијом и опремом:

- Санитарне ћелије за збрињавање отпада бр. 1 и бр. 2,
- Објекат за смјештај радника и механизације,
- Компактор за смањење запремине отпада,
- Булдозер за разгртање отпада,
- Камион кипер,
- Ровокопач гусјеничар,
- Комбиновани скип,
- Трактор са прикључцима,
- Цистерна за гориво и цистерна за воду,
- Пречистач процједних вода са тијела депоније,
- Гасна бакља са системом за сакупљање депонијског гаса, и

- Остала опрема за обављање дјелатности.

Овом приликом ћемо у најкраћим цртама навести најважније активности које су извршене у претходном периоду.

1. Обавеза управе предузећа је била да уради План набавке за 2016. годину, прилагођен новим условима пословања, у складу са Законом о јавним предузећима РС (Сл. гл. 74/04) и Законом о јавним набавкама БиХ (Сл. гл. 49/04 и 39/14). Предузеће је благовремено урадило План набавке за 2016. годину, који је усвојен од стране Надзорног одбора предузећа. Периодични извјештаји о извршеним набавкама су редовно достављани НО предузећа. Од стране интерног ревизора вршена је редовна ревизија јавних набавки у 2016. години.

2. Пријем и депоновање отпада је током читаве године текао неометано и према прописаним процедурама. У току 2016. године на санитарну депонију Бријесница је запримљено 32.718,43 тона чврстог комуналног отпада који је прописно депонован и збринут. Од укупно запримљене количине отпада у 2016. години највећи дио отпада потиче са територије Града Бијељина, што у процентима износи 89,12%, а остатак потиче са општине: Угљевик 5,06%, Лопаре 2,77%, Теочак 3,06%, док са општине Челић отпад није довожен. Детаљан приказ је дат у следећој табели.

ОПШТИНА	ДЕПОНОВАНЕ КОЛИЧИНЕ							
	Чврсти комунални отпад		Отпадне воде		Клаонички отпад		Индустријски отпад	
	т	%	т	%	т	%	т	%
Бијељина	29.157,17	89,12	221,12	100	555,50	100	0,0	0,0
Угљевик	1.654,54	5,06	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Лопаре	906,46	2,77	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Теочак	1.000,26	3,06	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Челић	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Укупно тона:	32.718,43	100	221,12	100	555,50	100	0,0	100

Табела прегледа запримљених количина отпада на депонији „Бријесница“ током 2016. године

Напомена: у претходној табели приказане су запримљене количине свих врста отпада. Међутим, на санитарну депонију прима се искључиво чврсти комунални отпад и индустријски неопасни отпад, а фекални и клаонички отпад, као привремено рјешење, у складу са одлуком СО Бијељина, депонују се на старом несанитарном одлагалишту, док Град Бијељина не изнађе трајно рјешење за одлагање ових врста отпада.

Табела прегледа депонованих количина чврстог комуналног отпада по општинама у периоду 2010 – 2016.

ОПШТИНА	2010. (т/год)	2011. (т/год)	2012. (т/год)	2013. (т/год)	2014. (т/год)	2015. (т/год)	2016. (т/год)	УКУПНО (т/год)	%
Бијељина	29.745,77	29.266,02	27.396,07	26.806,91	26.234,69	27.292,42	29.157,17	195.899,05	90,72
Угљевик	1.544,73	1.711,86	1.421,78	1.561,04	1.568,36	958,26	1.654,54	10.420,57	4,83
Лопаре	834,76	822,71	913,94	915,18	813,36	817,92	906,46	6.024,33	2,79

Теочак	0,00	0,00	0,00	194,5	1.249,40	1.128,66	1.000,26	3.572,82	1,65
Челић	0,00	0,00	0,00	17,3	0,00	0,00	0,00	17,30	0,01
Укупно:	32.125,26	31.800,59	29.731,79	29.494,93	29.865,81	30.197,26	32.718,43	215.934,07	100

Из претходне табеле види се да се у довоз отпада укључила општина Теочак, док општина Челић још увијек не довози отпад. У претходној табели приказане су количине укупно одложеног отпада из свих општина оснивача, у периоду 2010. – 2016. године.

3. Изградња пречистача процједних вода на депонији наложена је водном дозволом од стране надлежног републичког органа. Пуштањем у рад овог постројења створили су се услови за пречишћавање процједних вода из тијела депоније у првом степену до нивоа прописаног законом, након чега се пречишћена вода може без посљедица по животну средину испустити у крајњи реципијент. У току прошле године у циљу заштите и очувања животне и радне средине вршено је редовно пречишћавање процједних вода путем постројења за пречишћавање. Изградња овог пречистача представља значајан корак на унапређењу заштити животне средине кроз заштиту подземних и површинских вода на локацији депоније „Бријесница“, што је веома значајно за Град Бијељина. Поменути инвестиција реализована је у оквиру друге фазе изградње регионалне депоније, која је спроведена у периоду 2012-2016. године.

4. У складу са планом капиталних инвестиција за Другу фазу изградње санитарне депоније покренута је процедура набавке постројења за спаљивање депонијског гаса на регионалној депонији „Бријесница“. Ова инвестиција финансирана је дијелом у износу од 100.000 ЕУР донаторским средствима од Шведске агенције за међународну сарадњу и помоћи (СИДА), а другим дијелом из кредитних средстава Свјетске банке. Ова набавка извршена је по процедурама набавке Свјетске банке.

Систем за сакупљање и постројење за спаљивање депонијског гаса инсталирано је и пуштено у рад у септембру 2014. године. Постојење је капацитета $200 \text{ Nm}^3/\text{h}$, али тренутно ради са капацитетом од $100 \text{ Nm}^3/\text{h}$. Током године спаљено је $913.070,0 \text{ Nm}^3$ депонијског гаса, што у просјеку износи $104,23 \text{ Nm}^3/\text{h}$. Набавком и пуштањем у рад постројења за спаљивање депонијског гаса значајно је смањена емисија депонијских гасова и ширење непријатних мириса, што је представљало значајан проблем за становнике околних насеља у претходном периоду. Депонијски гас се може користити у енергетске сврхе, као обновљиви извор енергије. У том правцу уз помоћ Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду (Србија) израђен је пројекат и уграђена је опрема за загријавање радионичког простора у објекту на депонији „Бријесница“ у Бијељини. Уграђена опрема користи енергент депонијски гас, који је обновљиви извор енергије.

5. У оквиру рада на побољшању организације и услова рада на депонији урађено је следеће: набављена су потребна лична заштитна средстава и опрема, редовно су одржавана средства рада и вршени периодични прегледи средстава која подлијежу Правилнику о поступку и роковима превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад. Вршени су периодични љекарски прегледи радника, контрола апарата уређаја и инсталација, контрола микро климе (мјерење концентracије прашине, пара, димова и гасова, као и придржавање свих

потребних мјера из области заштите на раду и заштите од пожара које су регулисане Законом о ЗНР и ЗОП-а). У току године рађено је на едукацији свих радника на депонији кроз редовну обуку радника и практичну провјеру знања из области заштите на раду и заштите од пожара од старане референта ЗНР И ЗОП и одговорних радника на депонији, те је вршена стална контрола прописаних и наложених мјера из области ЗНР И ЗОП са циљем превентивног дјеловања спрјечавања поврједа на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом. Урађен је Елаборат за радна мјеста са увећаним стажом и у току је његова реализација.

-
6. У циљу заштите и очувања животне и радне средине вршен је редован мониторинг квалитета: ваздуха, оборинских, процједних и подземних вода, мониторинг квалитета депонијског гаса и буке, а у складу са еколошком дозволом и осталим прописима из области заштите животне средине. Свакодневно праћење и евидентирање параметара квалитета ваздуха као и брзине вјетра вршено је постављањем мобилне еколошке лабораторије на Санитарној депонији Бријесница од стране овлаштене установе. Овлаштена кућа је достављала мјесечне извјештаје сачињене појединачно за сваки дан у току протеклог мјесеца са исказаним вриједностима. Контрола квалитета оборинских, процједних и подземних вода вршена је узимањем узорак у оборинским каналима, егализационом базену и постојећим пиезометрима, а потом је вршена лабораторијска анализа хемијске исправности узорак у склопу чега су достављани редовни извјештаји о прегледу и контроли истих тромјесечно. Сви извјештаји о извршеним мјерењима заштите животне средине се редовно достављају Републичком еколошком инспектору, а извјештај о заштити вода се редовно доставља Јавној установи „Воде Српске“.
-
7. На основу закљученог уговора са предузећем ДОО „ЕКО ЗАШТИТА“ вршена је редовна дератизација, дезинфекција и дезинсекција на комплетном простору депоније, дезобаријере, радне и помоћне просторије: стара портирница, нова портирница, вагарска кућица и зграда одржавања. Ова мјера је наложена важећим законским прописима.
-
8. У току 2016. године вршено је редовно одржавање постојећих саобраћајница на санитарној депонији гдје је утрошено је око 300 м³ грађевинског шута и око 500 м³ шљунка.
-
9. У оквиру редовног одржавања укупне површине депоније вршно је редовно кошење и сакупљање траве, сакупљање расутог отпада ван ћелије, сјеча младог растиња ван ограда у ширини до 3 м, редовно поливање саобраћајнице у лјетњем периоду у циљу спрјечавања појаве прашине и заливање засада дрвећа зеленог појаса.
-
10. У 2016. години одлагање комуналног отпада вршено је на трећем нивоу (трећа етажа) постојећих санитарних ћелија, уз претходно уређење насипа по ободу ћелија, у складу са пројектованим косинама тијела депоније.

За безбједан и сигуран рад на санитарној депонији „Бријесница“ врши се од стране овлашћених кућа редовна годишња контрола воде за пиће, дератизација, дезинфекција и дезинсекција у радним и помоћним просторијама. Због специфичних услова који владају на депонији гдје долази до брзог размножавања глодара, инсеката и разних бацила, дератизација је обављана два пута

годишње, а дезинфекција и дезинсекција и више пута у току године у зависности о годишњег доба и временских услова.

На основу плана и програма обуке запослених из области заштите од пожара извршена је обука и провјера знања са изворима опасности по избијању пожара и начин приступа евентуалног гашења пожара.

Еколошке претпоставке за рад предузећа и заштиту животне средине

Током реализације пројекта изградње регионалне санитарне депоније строго се водило рачуна о примјени закона и прописа из области екологије и Директива ЕУ које се односе на заштиту животне средине. Ради тога су израђена три документа, како слиједи:

1. Студија утицаја на животну средину санитарне депоније “Бријесница” (одобрена од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС),
2. Еколошке дозволе (издате од Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС),
3. Дозвола за управљање отпадом за ЈП “ЕКО-ДЕП” Бијељина (издате од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС).

Према поменутим документима наложене су мјере заштите земљишта, подземних и површинских вода, заштита флоре, фауне и екосистема, климе ваздуха, културног наслеђа и археолошких налазишта.

Ради заштите земљишта, изграђених објеката и животне средине врши се стални мониторинг оцједних, површинских и подземних вода, квалитета ваздуха, депонијског гаса, таложења, контрола запремине и састава долазећег отпада и материјала из земље.

Еколошке претпоставке за функционисање предузећа су засноване на вршењу мониторингу животне средине, која се проводи у вријеме обављања дјелатности, током периода затварања депоније, као и дуги низ година након њеног коначног затварања.

Мјере заштите животне средине и еколошке заштите су потпуније регулисани Законом о заштити животне средине (Сл. гласник РС 28/07 - пречишћени текст), којим је утврђена обавеза правних и физичких лица на заштити, очувању и побољшавању еколошког квалитета животне средине. Законом су такође промовисане мјере на његовом спровођењу.

Предузеће има посебну обавезу на заштити животне средине од штетног утицаја отпада, обзиром да је основна дјелатност обрада и одлагање неопасног отпада (шифра 38.21). Према добивеном Рјешењу о давању еколошке дозволе за постројења регионалне санитарне депоније предузеће је у обавези да примијени следеће најбитније мјере ради ублажавања негативног утицаја на животну средину и мониторинг емисије:

- 1) мјере спрјечавања емисије штетних утицаја на ваздух, које обухватају низ мјера: употреба возила са минималним утицајем на околину, вршити редовну контролу издувних гасова, осигурати влажност од 6% за материјал који се утовара или истовара, заштита од прашине, опремити возила да не врше ширење прашине и неугодних мириса, спријечити појаву депонијских гасова, редовно вршити дезинфекцију и дезинсекцију и вршити озелењавање слободних површина.
- 2) мјере спрјечавања емисије штетних материја у воду састоји се од низ мјера, као: онемогућити појаве плављења депоније, изградити систем заптивања дна депоније, изградити ободне канале,

обезбиједити дренажање отпадних вода, обезбиједити прикупљање и одвод оборинских вода, вршити одвод онечишћене воде у пречистач и низ других мјера.

- 3) мјере спрјечавања емисије штетних материја у земљиште, веома битан скуп мјера, које се састоје од: изградње система заптивки на ћелијама, посебно уредити смјештај возила и простора за њихово прање и чишћење, не дозволити изливање процједних вода без пречишћавања и спровести одговарајуће мјере заштите депоније.

Ради контроле провођења заштитних мјера неопходно је вршити мониторинг:

- оцједних вода, подземних вода, и површинских вода
- квалитета ваздуха и депонијског гаса.

Пројектним задатком мониторинга су утврђени елементи за узимање узорак и испитивање садржаја штетних састојака у истим.

Предузеће је завршетком инвестиција претходних фаза изградње регионалне санитарне депоније створило техничке предуслове за обављање основне дјелатности.

Еколошке претпоставке за функционисање предузећа су засноване на вршењу мониторинга животне средине, која се редовно проводи и морају се континуирано пратити резултати контроле.

Све до сада урађене студије ризика указују на могуће ризике у области заштите животне средине:

- 1) Инхерентни ризици
 - еколошка загађења ради одлагања отпада на дивљим депонијама
 - одлагање неодговарајућих врста отпада на депонији (кланички отпад)
 - одсуство плана у случају ванредних ситуација (поплаве)
- 2) Контролни ризици
 - дослиједност у примјени прописаних мјера утврђених законским и властитим прописима
 - дослиједност у отклањању недостатака утврђених мониторингом, ради недостатка средстава.

ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ

У обрачунској 2016. години предузеће је пословало у складу са позитивним законским прописима, међународним рачуноводственим стандардима и рачуноводственим стандардима финансијског извјештавања. У овом поглављу, у наставку, дати су подаци који су обухваћени интерном ревизијом примијењених рачуноводствених политика код израде завршног рачуна за 2015. годину, а односе се на

БИЛАНС УСПЈЕХА

на дан 31.12.2015. и 2014. године (цитат):

„5. ПРИМЈЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА КОД ИЗРАДЕ БИЛАНСА УСПЈЕХА

Код израде Биланса успјеха примијењене су одговарајуће рачуноводствене политике, којима су уређене процедуре утврђивања прихода и расхода, што по појединим трансакција износе:

5.1. Пословни приходи

Пословни приходи су остварени како слиједи:

	2016	у КМ без децимала 2015
Приходи од продаје учинака	1.193.058	1.127.671
Остали пословни приходи	195.122	325.002
Укупни пословни приходи	1.388.180	1.452.673

Приходи од продаје учинака признати су и исказани у Билансу успјеха на основу испостављених фактура, односно наплаћених износа у готовини. Сви износи прихода односе се на екстерно фактурисане, односно наплаћене износе.

Остварени приходи су књижени на основу фактурисања услуга кориштења депоније и осталих прихода, и то:

- приходи од депоновање отпада	1.193.058 КМ
- приходи од суфинансирања и кофинансирања	195.122 КМ
Укупни пословни приходи	1.388.180 КМ.

Приходи од продаје услуга депоновања отпада су остварени на основу фактурисаних услуга депоновања, за које су закључени уговори о депоновању и услуга је фактурисана пореским рачунима.

Приходи од суфинансирања и кофинансирања су остварени по основу посебних одлука Надзорног одбора, а у складу Супсидијарног споразума, одлука Владе и Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

Учеће пословних прихода (депоновање отпада) је повећано у односу на претходну годину и чини 85.94% укупних пословних прихода. Ови приходи су остварени на основу фактурисане услуге депоновања отпада на санитарној депонији.

5.2. Пословни расходи

Пословни расходи се састоје из:

	2016	у КМ без децимала 2015
Трошкови материјала	131.983	132.767
Трошкови бруто зарада, накнада и ост. личних расх.	508.909	526.225
Трошкови производних услуга	178.325	162.521
Трошкови амортизације и резервисања	347.746	354.895
Нематеријални трошкови	42.228	31.669
Трошкови пореза	6.859	45.661

Трошкови доприноса	551	6.639
Укупни пословни расходи	1.216.601	1.260.377

Трошкови материјала су признати у износу од 131.983 КМ на име следећих већих издатака:

- трошкови материјала за прекривку	14.587 КМ
- трошкови помоћног матер.за пречистач	15.845 КМ
- трошкова горива и мазива	65.925 КМ
- трошкови резервних дијелова	7.708 КМ
- трошкови електричне енергије	12.422 КМ
- трошкови канцеларијског материјала	1.781 КМ

Признавање је извршено на основу оригиналних рачуна, са пратећом документацијом и овјером директора са одобрењем књижења и плаћања.

Нето зараде и накнаде зарада, порези и доприноси на зараде су највећи трошак и признати су за обрачунате износе за рад запослених заведено вријеме на пословима, односно одсуствима на терет послодавца. Обрачуни су извршени у складу са прописима који регулишу стопе пореза и доприноса и према интерно утврђеним критеријумима за поједине врсте послова.

Трошкови производних услуга су признати и исказани за примљене услуге обрачунате у вјеродостојним документима даваоца услуга. Признавање трошкова је извршено у укупном износу од 178.325 КМ, по основу следећих већих издатака:

- трошкови мониторинга стања животне средине	112.400 КМ
- трошкови текућег одржавања средстава рада	39.314 КМ
- закуп пословног простора	9.977 КМ
- трошкови телефона и интернета	8.504 КМ

Признавање трошкова је извршено на основу оригиналних рачуна добављача за извршене набавке средстава и услуга, уз непосредно одобрење директора за плаћање и књижење. Набавке роба и услуга су извршене по процедурама јавних набавки.

Трошкови амортизације су обрачунати примјеном линеарне методе у износу 347.746 КМ, сагласно Стандарду 16 параграф 47 и по стопама из Правилника о номенклатури основних средстава. Укалкулисани трошкови амортизације су следећи:

- амортизација грађевинских објеката	174.325 КМ
- амортизација опреме	173.421 КМ

Нематеријални трошкови су остварени у износу од 42.228 КМ и исти се односе на следеће веће издатке:

- остали нематеријални трошкови	22.507 КМ
- трошкови екстерне и интерне ревизије	6.249 КМ
- трошкови инсталирања и одржавања рач. софтвера	2.000 КМ
- провизије за девизно пословање	1.227 КМ
- трошкови платног промета	1.372 КМ

Признавање рачуна је извршено на основу оригиналних фактура за извршене услуге и овјереним од стране одговорног лица.

Трошкови пореза и доприноса су признани у износу од 7.410 КМ за издатке који су процијењени и исказани у складу са обавезама регулисаним законским прописима и признати су за следеће намјене:

- порез на имовину	2.962 КМ
- накнаде за шуме, ППЗ и воде	3.297 КМ
- комунална и републичка такса	600 КМ
- остали доприноси	551 КМ.

Признавање извршено на основу пријава за порезе и накнаде.

5.3. Финансијски приходи и расходи

Финансијски приходи и расходи су остварени како слиједи:

	у КМ без децимала	
	2016	2015
Финансијски приходи	58.547	77.411
Финансијски расходи	87.475	159.520
Губитак/добитак по основу финансирања	(28.928)	(82.109)

Финансијски приходи представљају обрачунате камате за неблаговремено плаћање, док су расходи признати на основу плаћених сервисних трошкова и комисионе провизије по Супсидијарном споразуму (обрачун се врши два пута у току године), затезних камата и уговорених камата по другом кредиту. У оквиру ових трошкова признате су и курсне разлике за плаћене рате кредита, што је у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

Признавање трошкова је извршено на основу одговарајућих уговора и обрачуна од стране Министарства финансија, Пореске управе и банака.

5.4. Остали приходи и расходи

Остали приходи и расходи су остварени како слиједи:

	у КМ без децимала	
	2016	2015
Остали приходи	-	13.585
Остали расходи	137.703	862
Губитак по основу осталих прихода и расхода	(137.703)	12.723

Признати остали расходи се односе на остварене губитке по основу исправке потраживања сумњивих и спорних потраживања у износу од 136.942 КМ, губитака код расходовања опреме и алата у износу од 634 КМ и расходи код отписа неотписане вриједности опреме у износу од 127 КМ.

Отпис је извршен на основу усвојених рачуноводствених политика и одлука Надзорног одбора.

Расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијег периода су признати у износу од 251 КМ и односе се на накнадно примљене фактуре и пореске обавезе.

5.5. Укупни приходи и расходи

	у КМ без децимала	
	2016	2015
Укупан приход	1.446.727	1.543.669
Укупан расход	1.442.030	1.420.759
Укупан добитак	4.697	122.910
Порески расходи периода	3.891	23.252
Нето добит	806	99.658

Исказани добитак у 2016.години у Билансу успјеха у износу од **806 КМ** евидентиран је на АОП 298, исказан је и у Билансу стања на АОП-у 119, односно у књиговодству на рачуну 341 – Добитак.

На основу члана 38 Закона о порезу на добит („Службени гласник Републике Српске” број: 94/15) предузеће је дужно да обрачуна и плати порез на добит по коначној пријави најкасније до 31. марта 2016. године за претходну годину. Предузеће је упоредо са израдом финансијских извјештаја израдило и доставило Пореској управи образац годишње пријаве пореза на добит.

Према извршеном обрачуна пореза на добит за 2016. годину по одредбама Закона утврђена основица за обрачун пореза у износу од 38.909 КМ и утврђен је износ обрачаног пореза на добит у износу од 3.891 КМ. Уплаћене мјесечне аконтације на име пореза на добит у износу од 5.320 КМ, потраживања за више плаћени порез на добит износе 1.429 КМ (Конто 2240).

5.6. Ризици у остваривању прихода и расхода

5.6.1. Инхерентни ризици

Посматрајући пословање предузећа и остваривање прихода постоји неколико, веома битних области, гдје управа и интерне контроле немају значајнијих утицаја. Те области су:

- формирање продајне цијена депоновања смећа изван тржишних услова ,
- одсуство планираних количина депоновања смећа са подручја појединих општина оснивача,
- непостојање услова за депоновање појединих врста отпада (животињског поријекла) и
- могућа неликвидност ради недостатка прихода и прилива током отплате ануитета.

Формирање продајне цијене се врши на основу рјешења Административне службе Скупштине града Бијељина, тако да је искључен утицај тржишта и трошкова на формирање цијена депоновања смећа, што може имати посљедице на остваривање прихода предузећа, посебно у наредном периоду.

Отклањање ових инхерентних ризика не зависи искључиво од руководства и система интерне контроле предузећа, него му је остављена могућност подношења захтјева за нове цијене градским органима.

5.6.2. Контролни ризик

У области остваривања прихода и расхода постоји низ видова интерних контрола, које су регулисане нормативним актима предузећа.

Досадашњим ревизијама посебно је извршена оцјена постојања контролних поступака код ликвидације документације, располагања новчаним средствима и провођењу тендера за јавне набавке.

Јавне набавке се обављају по нормативним актима предузећа од стране посебно формираних комисија и непосредну контролу свјетске банке путем посебне комисије, док контролу домаћих набавки, које су у мањем обиму врши служба ликвидатуре, менаџмент, Надзорни одбор и интерна ревизија. Све проведене јавне набавке у досадашњем периоду су ревидиране, извршен је преглед поступака и процедура, које су примјењене у провођењу тендера и конкурентских захтјева.

Књижења пословних промјена су вршена на основу одговарајуће документације, за коју постоји најмање два облика контроле (одобрења и контрола), што даје сигурност у исправност проведених трансакција у претходном периоду. Истовремено од стране ревизије извршена је контрола цјелокупне документације за претходни период.

Процедуре интерне контроле и контролни поступци су утврђени у Правилнику о интерној контроли и интерним поступцима у предузећу и исти су примјењени код свих процедура набавке, фактурисања, благајничког пословања, обрачуна плата и објављивања.

Фактурисање се врши компјутерски, те је обезбијеђена рачунска и формална тачност и достава истих на књижење.

6. ОСТАЛЕ НАПОМЕНЕ

6.1. Правни поступци предузећа

Изабрани органи предузећа су формиран према одредбама Статута предузећа и у њима су заступљени представници свих оснивача. Органи предузећа су функционисали у складу са утврђеним задацима и приликом доношења одлука постигнута је потпуна сагласност чланова, у шта се ревизија увјерила присуством на сједницама органа када су разматрани извјештаји о ревизији и увидом у записнике.

Ревизија је извршила преглед процедура јавних набавки и на основу проведене ревизије, која је извршена прегледом цјелокупне документације и праћењем трансакција везаних за јавне набавке дато је позитивно мишљење за проведене процедуре јавних набавки и поштовање законске регулативе за реализацију истих, уз оцјену да је обезбијеђено адекватно функционисање система интерне контроле.

У ревидираном периоду стање судских процеса је следеће:

1. Предузеће је добило Рјешење о извршењу наплате по двије тужбе од „Интермонт“ доо Брчко у износу основног дуга у износу 9.045 КМ и затезних камата и очекује се наплата по основу продаје некретнина дужника.

2. Против „Комуналца“ ад Бијељина је покренута тужба за наплату доспјелих потраживања у износу од 351.734 КМ, преко Адвокатске канцеларије Надежде Стевановић из Бијељине и до сада није заказана расправа. У међувремену је поново покренут разговор о вансудском поравнању.

У ревидираном периоду није било тужби против Друштва.

6.2. Догађаји након билансирања

Изграђене санитарне ћелије могу се, према оцјени руководства, користити још једну годину, јер ће бити попуњене, те је потребно приступити припремним радњама за изградњу треће санитарне ћелије, којом би били створени услови за одлагање комуналног отпада за наредних десет година.

У досадашњем периоду извршено је обраћање ресорном Министарству за добивање одговарајуће донације за њену изградњу. Ове активности се морају ужурбано наставити.

Овдје је потребно напоменути штетне утицаје постојеће несанитарне депоније и предложити одговарајуће мјере и активности на њеној санацији.

Посебан ризик представља стање дугорочних обавеза и њихов пренос у краткорочне обавезе, које представљају значајну обавезу, тако да је у ревидираној години извршена наплата дијела доспјелих анuitета од оснивача, који су били гаранتي за враћање примљених кредита.

7. ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ

Интерна ревизија је извршила преглед примијењених рачуноводствених политика при изради завршног рачуна за период јануар – децембар 2016. године и одговарајуће књиговодствене и друге документације, а у циљу сагледавања ефикасности интерних контрола, те да ли су при њиховој изради поштовани Међународни рачуноводствени стандарди и остали прописи Републике Српске. Посебан циљ ревизије јесте утврђивање могућих ризика у пословању и функционисање система интерних контрола, те давање препорука за превазилажење утврђених ризика.

Основна полазишта за давање закључка биле су следеће чињенице:

- да је предузеће усвојило рачуноводствене политике својим Правилником о рачуноводству и ревизији и исте примијенило приликом провођења трансакција, као и измјене рачуноводствене политике признавања курсних разлика на основу усвојене Одлуке Надзорног одбора
- да унесено стање у рачуноводствене извјештаје одговара стању у књиговодственој евиденцији
- усклађено је стање аналитичке евиденције купаца и добављача и депонованих средстава са стањем у финансијском књиговодству
- уграђене и примијењене интерне контроле одговарају потребама очувања имовине предузећа,
- извршена је анализа остваривање уговорених обавеза са повезаним лицима и констатовано да иста нису имала повлашћен положај у односу на остале купце,

Полазећи од предњих закључака интерна ревизија је закључила да су финансијски извјештаји урађени са валидном документацијом уз примјену усвојених рачуноводствених политика, које су биле у току године измијењене и уз посебну Одлуку Надзорног одбора о примјени рачуноводствене политике евидентирања курсних разлика из претходног периода.

У пословању предузећа изражени су следећи ризици:

- предузеће не остварује депоновање пројектованих количина отпада, пошто комунална предузећа из појединих општина не врше депоновање у планираним количинама, те треба очекивати остваривање прихода мањим од пројектованих
- све је израженија појава неблаговременог измирења обавеза од стране купаца и поред утврђених санкција за неблаговремено плаћање
- обзиром на износ доспјелих обавеза и очекиваног прилива од продаје услуга депоновања отпада у току текуће године очекивати је знатне тешкоће у плаћању обавеза, што већ има штетне посљедице по осниваче, пошто је извршена наплата по основу гаранција за дугорочни кредит, те ће бити потребне посебне активности Управе и оснивача.

Полазећи од provedених ревизорских поступака и утврђених закључака предлажу се следеће препоруке:

1. *Предлаже се оснивачима, Управи и Надзорном одбору да покрену активност изналажења трајног рјешење за евидентиране курсне разлике из ранијег периода.*
Носилац: Управа Рок: Децембар 2017.
2. *Информисати осниваче о израженим ризицима и очекиваним тешкоћама код отплате дугорочних кредита и посљедицама и предложити мјере превазилажења ризика.*
Носилац: Управа Рок: Април 2017. “(завршен цитат).

ИЗЛОЖЕНОСТ ПРАВНОГ ЛИЦА ЦЈЕНОВНОМ, КРЕДИТНОМ, ТРЖИШНОМ, ВАЛУТНОМ, РИЗИКУ ЛИКВИДНОСТИ И ДРУГИМ РИЗИЦИМА

ЦЈЕНОВНИ РИЗИЦИ

Од 01.01.2010. године званично је почео пријем и депоновање чврстог комуналног отпада на регионалну санитарну депонију „Бријесница“ у Бијељини.

Менаџмент предузећа урадио је Трогодишњи план пословања за период 2016.-2018. година, као и Годишњи план пословања за 2017. годину. У Трогодишњи план је укључена планска цијена услуге пријема и депоновања чврстог комуналног отпада (цијена коштања услуге), а такође су укључене и планиране количине пријема и депоновања отпада – појединачно за сваку општину из регије.

Трогодишњим планом пословања је предвиђено да цијена коштања услуге пријема и депоновања отпада у 2016. години износи 44,82 КМ/т примљеног отпада. Остварени приход на основу ове цијене требало је да покрије само основне трошкове пословања.

Трогодишњим планом пословања за период 2016.-2018. година планирана је економска цијена која би требало да обезбиједи довољне приходе за покриће свих трошкова пословања предузећа, укључујући и редовну отплату приспјелих кредитних обавеза. Према овом документу, економска цијена је 69,36 КМ/т за пословну 2016. годину.

Надлежни општински орган одобрио је цјеновник услуга пријема и депоновања отпада на регионалну санитарну депонију за 2016. годину у износу од 34,18 КМ/т отпада без ПДВ-а, што представља 50% од економске цијене комуналне услуге.

Законом о комуналним дјелатностима предвиђен је начин формирања цијене комуналне услуге, структура трошкова који чине цијену комуналне услуге, као и начин одобравања цијене комуналне услуге. Поменути закон предвиђа могућност да, уколико надлежни орган локалне самоуправе не одобри тражену економску цијену комуналне услуге, да разлику између економске цијене и одобрене цијене комуналне услуге може надокнадити (рефундирати) из буџета локалне заједнице.

Због неодобравања економске цијене пријема и депоновања чврстог комуналног отпада предузеће је изложено високом цјеновном ризику који оставља негативне посљедице на укупно пословање предузећа. Цјеновни ризици били су више изражени у претходним пословним годинама, што је угрозило репродуктивну способност предузећа за капиталне инвестиције.

У наредној табели приказан је преглед планираних и остварених количина за примљеног отпада и преглед планираног и оствареног прихода по општинама оснивачима у 2016. години.

Р. б.	Општина	Планиране количине чврстог комуналног отпада	Планска цијена	Планирани приход	Запримљене количине отпада	Одобрена цијена комуналне услуге	Остварени приход
		(т)	(КМ/т)	(КМ)	(т)	(КМ/т)	(КМ)
1.	Бијељина	28.657,04	44,82	1.284.408,53	29.157,17	34,18	996.592,07
2.	Угљевик	1.006,17	44,82	45.096,54	1.654,54	34,18	56.552,18
3.	Лопаре	858,82	44,82	38.492,31	906,46	34,18	30.982,80
4.	Теочак	1.185,09	44,82	53.115,73	1.000,26	34,18	34.188,89
5.	Челић	0,0	44,82	0,0	0,00	34,18	0,00
	УКУПНО	31.707,12		1.421.113,12	32.718,43		1.118.315,94

Из претходне табеле је видљиво да је предузеће изложено и тржишном ризику. Остварени приход у 2016. години знатно је мањи од планираног.

КРЕДИТНИ РИЗИЦИ

Према интерној ревизији за 2016. годину, постоје следећи кредитни ризици (цитат):

„4.9. Дугорочни кредити

Признато стање дугорочних кредита износи:

Дугорочни кредити

Стање на дан 31. децембар

у КМ без децимала
2016.

6.889.753

6.889.753

Стање дугорочних кредита је утврђено на основу Извјештаја о попису и исти се односе на следећа кредитна задужења:

- дугорочни кредит ИДА (рок отплате 25 година, грејс период 8 година, сервисни трошак 0.75% и комисиона провизија 0.50%, рок отплате 15.04.2027) 2.216.136 КМ
- додатни кредит ИДА (рок отплате 20 година, грејс период 8 година, сервисни трошак 0.75%, комисиона провизија 0.50%, рок отплате до 15.04.2025. године) 3.100.437 КМ
- дугорочни кредит по Другом пројекту (рок отплате 20 година, грејс период 8 година, камата ЛИБОР плус варијабилна маржа, приступна такса 0.25%, рок отплате 15.06.2028. године) 1.573.180 КМ.

Отплата главнице код почетног кредита почела је 15.10.2010. године, а завршава се 15.04.2027. године, код додатног кредита отплата је почиње 15.10.2015., а завршава се 15.04.2025. године, док код Другог пројекта отплата је почиње 15.12.2016., а завршава се 15. јуна 2028. године.

Признавање извршено у складу са утврђеном рачуноводственом политиком, уз признавање курсних разлика за неотплаћени дио кредита.

4.10. Дио дугорочног кредита са доспијећем до годину дана

Признато стање дугорочних кредита, који доспијевају за плаћање у текућој години износе:

Дио дугор. кредита, доспијева до 12 мјесеци
Остале краткорочне финансијске обавезе

Стање на дан 31. децембар

у КМ без децимала
2016.

811.215
513
811.728

Признате краткорочне обавезе, које доспијевају до годину дана односе се на обавезе за, дио тринаестог, четрнаести и петнаести ануитет по Супсидијарном кредитном споразуму за почетно финансирање изградње депоније у износу од 237.451 КМ и ануитети, неисплаћен тећи, четврти и пети ануитет, за Додатни кредит, који су доспјели, односно доспијевају у текућој години у укупном износу од 419.746 КМ, и за кредит по Другом пројекту, доспијевају обавезе у износу од 154.019 КМ, (дио неплаћене прве рате, друга и трећа рата које доспијевају у наредних 12 мјесеци).

Укупан износ ануитета, који доспијевају у текућој години износи 811.215 КМ, по курсу на дан преноса. Издвајање је извршено по основу Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (“Службени гласник Републике Српске” број: 106/15).

У остале краткорочне финансијске обавезе признат је износ од 513 КМ на име неплаћених сервисних трошкова по кредитима.

Од Министарства финансија је добивен Извод отворених ставки, којим је утврђено стање обавеза по презетим кредитима и стање је усаглашено.“ (завршен цитат).

Сви ризици који су наведени су присутни у већој или мањој мјери и одражавају се на пословање предузећа.

Највећи ризик је свакако ризик недостатка довољних прихода у пословању предузећа, а сами приходи су у директној вези са заprimљеним количинама отпада и одобреном цијеном комуналне услуге.

Из горе наведеног је видљиво да је предузеће изложено цјеновном и тржишном ризику, због примљених количина отпада које су мање од планираних и одобрених цијена које су знатно ниже од економских.

Да би остварили већи приход у наредној години, неопходно је повећати количине отпада који ће се примати и одлагати на регионалну депонију. Познато је да у претходном периоду отпад није довожен са цијелог подручја Град Бијељина, а поготову није довожен из општине Челић, мада су се све општине уговором о оснивању обавезале да довозе свој комунални отпад на регионалну санитарну депонију, што је и био главни циљ изградње санитарне депоније. Да би се ово реализовало, неопходна је активност самих општина оснивача предузећа и њихових надлежних служби из области комуналне дјелатности.

Познато је да на подручју регије постоји велики број дивљих несанитарних одлагалишта отпада. За њихово уклањање неопходна је активност еколошких и комуналних инспекција.

Имајући у виду да је кредитно задужење потписано у СДР (Special Drawing Rights), промјеном курса појединих валута долази до могућности појаве валутног ризика (негативне курсне разлике).

ПРОЦЈЕНА РИЗИКА ЛИКВИДНОСТИ

Ради сагледавања ризика у ликвидности може се констатовати:

- да се континуирано погоршава текућа и дугорочна ликвидност, са тенденцијом даљег поремећаја финансијске равнотеже, ради почетка отплате Почетног и Додатног кредита (по два ануитета годишње), да се не депонују пројектоване количине комуналног отпада (једна

општина не користи услуге депоније, а четири општине врше депоновање отпада у смањеним количинама)

- да постоје економске претпоставке да дође до знатних тешкоћа у наплати потраживања за извршене услуге депоновања, тако да долази до повећања потраживања од комуналних предузећа. Предузете мјере обрачуна затезних камата на доспјела потраживања и утуживање купаца за неизмирене обавезе требају повећати наплату (припремљене су тужбе за утуживање великих дужника).
- да се не депонују пројектоване количине отпада ради наведених чињеница, да се не врши депоновање отпада од стране свих оснивача, да је евидентна појава дивљих депонија, те да се цијена депоновања утврђује административним путем и увијек је знатно нижа од стварне економске цијене.

На веома сложену ликвидност предузећа указује и чињеница да су потраживања од купаца на дан 31.12.2016. године износила 286.421,00 КМ, а да „КОМУНАЛАЦ“ АД, као највећи корисник наших услуга, дугује 243.141,00 КМ.

Сагледавајући стање пословања и узроке неликвидности, неопходно је предузети следеће мјере:

1. Упознати органе предузећа, осниваче и гаранте по Споразума о кредитима са стањем ликвидности и његовог утицаја на рентабилно пословање и указати на посљедице застоја у отплати анuitета по предузеће и осниваче и иницирати мјере за обезбјеђење континуитета у пословању (економска цијена депоновања, процјена корисног вијека објеката и опреме, обезбјеђење и коришћење средстава кофинансирања и суфинансирања, планирање оснивача буџетских средстава за наредну годину ради субвенција).
2. Наставити са мјерама пословне политике на бржој наплати потраживања од купаца (утужење, обрачун затезних камата) и даљој рационализацији трошкова текућег пословања.
3. Координацијом са оснивачима и активношћу менаџмента обезбиједити ликвидна средства за плаћање приспјелих анuitета у току текуће године.

Ако узмемо у обзир чињеницу да предузећу никада до сада није одобрена економска цијена пријема и депоновања чврстог комуналног отпада и да ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо из тих разлога остварује недовољан приход, а знамо да је предузеће преузело велике кредитне обавезе, онда можемо констатовати да је предузеће изложено веома великом ризику неликвидности.

Ако свему овоме додамо све израженију свјетску економску кризу, која се директно одражава на стандард грађана из регије Бијељина, присутан је ризик наплате комуналних услуга, јер су грађани у све мањој могућности да измирују своје обавезе према комуналним предузећима која се баве сакупљањем и довозом отпада на депонију, што индиректно има утицај и на пословање предузећа и његову текућу ликвидност.

ЗАКЉУЧАК

Инхерентни ризици у пословању предузећа

Анализирање пословања предузећа и остваривања прихода показује да постоји неколико изразито важних области у којима управа и интерне контроле предузећа немају значајнијих утицаја, а пресудне су за пословање предузећа. Те области су:

- Формирање продајне цијене услуге пријема и депоновања отпада изван тржишних услова,
- Количине запримљеног комуналног отпада су мање од пројектованих количина.

Формирање цијене комуналне услуге пријема и депоновања чврстог комуналног отпада дефинисано је Законом о комуналним дјелатностима (Сл. гласник 124/11). Члан 20. поменутог закона дефинише да се средства за обављање комуналне дјелатности индивидуалне комуналне потрошње обезбјеђују из цијене услуге. Законом је дефинисано шта чини структуру цијене комуналне услуге и да цијену комуналне услуге утврђује давалац комуналне услуге, а сагласност на цијену даје надлежан орган јединице локалне самоуправе. Ако надлежни орган јединице локалне самоуправе не да сагласност јавном предузећу на утврђену цијену комуналне услуге и тиме доведе у питање пружање комуналних услуга корисницима, јединица локалне самоуправе може из свог буџета надокнадити разлику између постојеће и економске цијене комуналне услуге.

Досадашња пракса је била да се одобри цијена комуналне услуге пријема и депоновања комуналног отпада која је знатно нижа од економске цијене, а да се за разлику између одобрене и економске цијене не обезбједе додатни стални извори финансирања. Оваквом праксом предузећу није обезбјеђено остваривање стабилних прихода за економски самоодрживо пословање.

Код субјеката који се баве сакупљањем и транспортом отпада, јединица мјере за обрачун комуналне услуге је квадратни метар стамбеног простора (док се у неким подручјима цијена услуге одређује паушално), а код пријема и депоновања комуналног отпада јединица обрачуна услуге је по тони запримљеног отпада. Ове двије обрачунске јединице нису међусобно компатибилне.

Комунална предузећа која се баве сакупљањем и транспортом комуналног отпада наплаћују своју услугу по квадратном метру стамбене површине без обзира на количину отпада који сакупе, а интерес им је да што мању количину отпада доведу на санитарну депонију, како би што више смањили ову ставку у трошковима свог пословања. Из тих разлога све је уочљивији већи број дивљих депонија у регији, на којима се стално повећавају количине отпада.

Све напред наведено представља веома изражен инхерентни ризик, који не може отклонити менаџмент предузећа ни систем интерне контроле.

Зато кроз овај Извјештај о пословању указујемо оснивачима на потребу да се благовремено отклоне инхерентни ризици које смо напријед навели, како би се избјегле негативне посљедице у пословању предузећа. У случају не отклањања инхерентних ризика, посљедице по пословање предузећа могу имати крајње неизвјестан исход. Из тих разлога оснивачи предузећа треба да у што краћем периоду пронађу адекватно рјешење за излаз из постојеће ситуације.

ПРОГРАМ РАДА ЈП „ЕКО-ДЕП“ ДОО ЗА 2017. ГОДИНУ

ПЛАНИРАНИ РАЗВОЈ И АКТИВНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА

Изградња и управљање санитарном депонијом чији вијек трајања није испод 20 година представља дугорочан пројекат за који је неопходно обезбједити значајна улагања. Такође, изградња и управљање депонијом подразумијева велики број различитих активности, од којих је неопходно поштовати одређени редослед. Из тог разлога се изградња регионалне санитарне депоније врши по фазама, а број фаза одређују технолошке потребе и обезбјеђени извори финансирања за исте.

Прва фаза изградње санитарне депоније обухватила је изградњу двије од укупно четири санитарне ћелије и изградњу других грађевинских објеката, те набавку специјализоване опреме и машина. На овај начин депонија „Бријесница“ је у потпуности оспособљена за санитарно збрињавање комуналног отпада у периоду 3 - 5 година. С обзиром да је од почетка експлоатације санитарне депоније протекло више од 5 године, било је неопходно почети са активностима на Другој фази изградње санитарне депоније која је реализована у периоду 2012 – 2016. година. Да би предузеће наставило тренд развоја и у наредном периоду, неопходно је радити на следећем:

1. Унапрјеђење интегралног управљања чврстим комуналним отпадом на подручју регије Бијељина.

На основу реалних потреба које су настале као посљедица модерног начина живљења, развој и имплементација система управљања чврстим отпадом постаје једна од примарних активности сваке локалне заједнице. Систем интегралног и одрживог управљања отпадом обухвата велики број институција које дјелимично или у потпуности учествују у рјешавању питања управљања чврстим комуналним отпадом.

Закон о управљању отпадом РС (Сл. Гл. РС број 111/13) дефинише обавезу и одговорност главних носилаца у систему збрињавања чврстог комуналног отпада.

У складу са Законом о управљању отпадом, Влада РС је у обавези да донесе Регионални план управљања отпадом, а јединице локалне самоуправе доносе локалне планове управљања отпадом.

Одговорност за општинско управљање чврстим отпадом је на општинама. У складу са тим Град Бијељина има израђен Локални еколошки акциони план (ЛЕАП) од 2008. године, као и План управљања отпадом у Јавном предузећу “ЕКО-ДЕП” доо. Овим плановима је предвиђено да ће се:

- Повећати проценат покривености подручја прикупљања отпадом,
- Повећати проценат прикупљања отпада у односу на постојеће стање,
- Постепено увођење раздвајања отпада на мјесту настанка,
- Смањење количине отпада успостављањем центра за рециклажу отпада,
- Повећати праћење нивоа загађености ваздуха, вода и земљишта постављањем мобилних еколошких лабораторија.

У складу са горе наведеним, ЈП “ЕКО-ДЕП” доо је у обавези да се придржава Плана управљања отпадом, тј. да врши збрињавање чврстог комуналног отпада са територије општина оснивача, те да активно учествује у изградњи система управљања чврстим отпадом на регији Бијељина, заједно са свим осталим субјектима који партиципирају.

Остали кључни субјекти су: општинска одјељења за комуналне послове са надлежним инспекцијским службама, комунална предузећа која се баве сакупљањем и транспортом отпада на подручју 5 општина оснивача, субјекти који су регистровани за сакупљање и рециклажу секундарних сировина, НВО који се баве питањима заштите животне средине и подизањем свијести грађана о проблемима управљања чврстим отпадом, произвођачи отпада (физичка и правна лица), медији, итд.

Без синхронизованог дејства свих поменутих субјеката, није могуће успоставити ефикасан систем управљања чврстим комуналним отпадом у регији Бијељина.

Посебну улогу у успостављању савременог система управљања чврстим комуналним отпадом има Град Бијељина заједно са осталим општинама оснивачима. Њихова активност у овој области треба да доведе до:

- Успостављања ефикасног система управљања чврстим комуналним отпадом у регији Бијељина,
- Повећања степена друштвене одговорности,
- Успостављања система раздвајања отпада појединих компоненти на мјесту њиховог настанка (примарна сепарација), чиме се количина отпада за депоновање смањује, те се смањују и трошкови депоновања,
- Успостављање услова за спровођење инвестиционих програма и других планова, кроз анализу финансијске користи од рециклабилних сировина,
- Успостављање јасног система казних мјера за произвођаче чврстог отпада у случају непридржавања законских прописа и њиховог спровођења.

2. Редовне активности у обављању основне дјелатности предузећа уз унапрјеђење постојећег начина третмана отпада

Регионална санитарна депонија „Бријесница“ почела је са радом 01.01.2010. године. У протеклом периоду започете су многе активности са којима треба редовно наставити и у наредном периоду. Посебно тежиште било је усмјерено на рјешавање програмских задатака кроз ефикасан оперативни рад на следећим активностима:

- Рад на побољшању организације и услова рада на депонији. Актом о процјени ризика утврђено је да сва радна мјеста спадају у групу радних мјеста са повећаним ризиком што подразумева: кориштење личне заштитне опреме и средстава приликом рада, периодичне лекарске прегледе радника, преглед апарата и уређаја (средстава рада) који подлијежу правилнику о периодичном прегледу апарата уређаја и инсталација, контролу микро климе (мјерење концентрације прашине, пара, димова и гасова) као и придржавање свих потребних мјера из области заштите на раду и заштите од пожара које су регулисане Законом о ЗНР и ЗОП-а.
- Рад на едукацији свих радника на депонији везано за контролу пријема отпада са становишта врсте и поријекла отпада, правилно одлагање и депоновање отпада у складу са планом депоновања, правилно руковање са средствима за рада.
- Обука радника из области ЗНР и ЗОП, набавка личних заштитних средстава и опреме као и контрола апарата за почетно гашење пожара. Од старане референта ЗНР и ЗОП и одговорних радника на депонији вршиће се стална контрола прописаних и наложених мјера из области ЗНР и ЗОП са циљем превентивног дјеловања спрјечавања повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом. Остварити потпуну сарадњу са овлашћеним установама из ове области и инспекцијским органима као и организацијама које се баве заштитом здравља на раду и заштитом животне околине.

- Рад на изради плана запуњавања санитарних ћелија са отпадом који ће садржати распоред секција по хоризонталним и вертикалним равнима, запремину сваке секције, план прекривања отпада са инертним материјалом, количине инертног материјала, план израде интерних саобраћајница на самој ћелији са врстом и количином потребног материјала.
- Редовна прекривка депонованог отпада инертним материјалом у складу са Планом депоновања отпада.
- Редовно одражавање и израда интерних саобраћајница у санитарној ћелији у складу са планом депоновања.
- Редовно одржавање прилазне саобраћајнице у смислу гредерисања, насипања, разгртања и ваљања подлоге пута, као и одржавања интерне саобраћајнице и кругу депоније (чишћење прање и посипање са абразивним средствима у току зимског периода).
- Мониторинг квалитета ваздуха, процједних вода, оборинских и подземних вода, а све у складу са еколошком дозволом и осталим прописима из области заштите животне средине.
- Редовно одржавање средстава рада подразумијева редовне периодичне прегледе. За редовне прегледе средстава рада задужени су радници који рукују тим средствима, а они се састоје од визуелног прегледа исправности средства рада, његово прање и подмазивање. Периодичне прегледе и ванредне интервенције на средствима рада вршиће овлаштене установе.
- Одржавање круга депоније подразумијева редовно кошење траве, сјеча младог растиња унутар и ван ограде, заливање засада дрвећа зеленог појаса, довоз и планирање слоја хумуса на површинама око улазне зоне и интерне саобраћајнице са засијавањем истих травом, редовно поливање прилазних и интерних саобраћајница у љетњем периоду у циљу спрјечавања појаве прашине,
- Уређење простора који је предвиђен за израду друге и треће фазе санитарне депоније. Ово уређење се односи на уређене земљишта у циљу његовог лакшег одржавања самим тим спрјечавања раста корова и амброзије.
- Дератизација, дезинфекција и дезинсекција круга депоније, радних и помоћних просторија у постојећим објектима по потреби континуирано у току читаве године.

3. Успостављање самоодрживог пословања ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо

Санитарне депоније комуналног отпада су сложени објекти, састављени из низа функционалних дијелова и технолошких цјелина, а специфичност им је да тек током кориштења попримају свој коначни облик. Уз то, депоније имају потенцијално дуготрајан утицај на животну средину, те се након завршетка кориштења затварају посебним поступцима и потом се њихов утицај на животну средину прати дуги низ година.

Све то указује да се ради о специфичним пројектима, који имају значајне трошкове не само у периоду изградње, већ и током експлоатације, па и након престанка њиховог кориштења.

Током самог рада депоније, такође се јављају значајни "текући" трошкови, који обухватају трошкове запослених, одржавања постројења и опреме, погонске трошкове и трошкове материјала, итд.

На крају вијека депоније јављају се нови трошкови затварања објекта (прекривање, рекултивација, санација животне средине), трошкови демонтаже пратећих садржаја, уређења окружења депоније и његовог уклапања у окружење, те затим и дугогодишњи трошкови праћења стања на локацији и у њеном непосредном окружењу (трошкови мониторинга након затварања депоније).

При томе се једино током рада депоније јављају и одређени континуирани приходи од обављања основне дјелатности, који морају осигурати довољно средстава за покриће и претходно насталих

трошкова изградње депоније и "текућих" трошкова и будућих трошкова затварања депоније и мониторинга након њеног затварања.

Без уравнотежења новчаних токова (трошкова и прихода) није могуће говорити о одрживом управљању депонијама комуналног отпада, будући да недостатак новчаних средстава у било којој фази развоја депоније може довести нпр. до непримјерених техничких рјешења, смањивања сигурности рада на депонији и/или повећавања негативних утицаја депоније на животну средину. С друге стране непримјерена наплата кориштења депоније (којом се ствара основни приход) може изазвати кориснике ове комуналне услуге на другачија, па и непримјерена рјешења збрињавања отпада.

Да би се на квалитетан и економски одржив начин успоставило функционисање предузећа у наредном периоду, неопходно је урадити квалитетан финансијски план за ЈП “ЕКО-ДЕП” доо. Израда финансијског плана за успостављање савремене депоније комуналног отпада има вишеструку сврху:

- осигурава предузећу увид у очекиване новчане токове, током вијека трајања санитарне депоније и даје му реалнију могућност планирања трошкова,
- омогућава предузећу одређивање цијене коштања депонијског простора,
- омогућава будуће праћење финансирања инвестиције, стимулације могућих варијантних рјешења финансирања, те анализе ризика у имплементацији инвестиције.

У принципу, кључни елемент плана је одређивање потребне висине накнаде за одлагање комуналног отпада на санитарној депонији, којом се покривају сви трошкови изградње, рада и затварања санитарне депоније. Приходима од ове накнаде потребно је осигурати враћање уложених средстава у изградњу депоније, затим све редовне годишње трошкове рада, те резервна средства за потребе ванредних мјера и посебно за потребе затварања санитарне депоније и рекултивације локације, те за накнадно трајање обавезног мониторинга и могућих накнадних интервенција за заштиту животне средине.

Према томе, власништво, управљање и финансирање изградње санитарних депонија чврстог комуналног отпада у суштини (а према законским прописима) је брига локалне управе.

4. Проналажење могућности за продужетак вијека трајања регионалне санитарне депоније „Бријесница“ и изналажење финансијских извора

Пројекат изградње регионалне санитарне депоније у Бијељини дефинисао је изградњу депоније у више фаза. Прва фаза изградње депоније завршена је у новембру 2009. године. Завршетком ове фазе, депонија је почела са радом.

Да би се продужио вијек трајања санитарне депоније, било је неопходно приступити наставку изградње следеће фазе депоније. Основни предуслов за овај корак је био изналажење финансијских средстава, имајући у виду чињеницу да остварени приходи на основу обављања основне дјелатности предузећа не обезбјеђују могућност издвајања средстава за наставак инвестиције, предузеће је уз сагласност и гаранције општина оснивача 15.05.2012. године потписало Супсидијарни кредитни споразум о преносу дијела зајма Свјетске банке – Међународне банке за обнову и развој по Другом пројекту за управљање чврстим отпадом за финансирање наставка Друге фазе изградње која је реализована у периоду 2012 – 2016. година.

Менаџмент предузећа је у протеклом периоду, заједно са локалном заједницом, интензивно радио на изнајавењу могућности наставка пројекта са циљем продужења вијека трајања регионалне санитарне депоније. Ово је првенствено рађено кроз сагледавање техничких и финансијских могућности изградње постројења за сепарацију отпада на депонији „Бријесница“, као инвестиције која ће служити бољем управљању отпадом, заштити животне средине и дугорочно гледано економски сигурно исплативом пројекту. Било је неопходно изградити постројење за третман процједних вода, а у наредном периоду изградити нову санитарну ћелију на депонији.

ПЛАН КАПИТАЛНИХ ИНВЕСТИЦИЈА

С обзиром да су санитарне депоније сложени грађевински објекти, који се граде дуги низ година, имају дуг вијек трајања и веома су скупи, пројектом је предвиђена фазна изградња, како би се могла лакше обезбједити средства за изградњу појединих фаза депоније.

Главним пројектом предвиђене су следеће цјелине:

1. Општи план пројекта,
2. Изградња улазне зоне,
3. Земљани радови на изградњи санитарних ћелија,
4. Облагање дна санитарних ћелија геомембранама и геотекстилом,
5. Површинско облагање санитарних ћелија геомембранама и геотекстилом,
6. Радови на изградњи пута (интерне саобраћајнице),
7. Радови на дренажном систему,
8. Систем управљања процједним водама,
9. Постројење за третман процједне воде,
10. Системи за управљање биогасом,
11. Систем надгледања – мониторинг стања животне средине,
12. Систем рада депоније,
13. Геотехничка студија,
14. Санација старог одлагалишта.

Прва фаза изградње Регионалне санитарне депоније обухватила је двије од укупно четири санитарне ћелије и изградњу других грађевинских објеката, те набавку специјализоване опреме и машина. На овај начин Регионална депонија „Бријесница“ је у потпуности оспособљена за санитарно збрињавање комуналног отпада у периоду од 3 до 5 година. С обзиром да је од почетка експлоатације санитарне депоније прошло више година, било је неопходно почети са активностима на Другој фази изградње санитарне депоније која је реализована у периоду 2012 – 2016. година. Из тих разлога, управа предузећа је благовремено обезбједила кредитна средства за финансирање друге фазе, а општине оснивачи дале су банкарске гаранције, изузев општине Челић. У оквиру ове фазе изградње урађене су следеће капиталне инвестиције:

1. Изградња постројења за третман процједне воде,
2. Набавка хидрауличног ровокопача гусјеничара,
3. Изградња приступне саобраћајнице ка депонији,
4. Изградња постројења за спаљивање депонијског гаса (гасна бакља) са системом за сакупљање гаса.

Са наведеним инвестицијама које су реализоване у оквиру Друге фазе изградње регионалне санитарне депоније „Бријесница“ у потпуности је заокружен технико-технолошки циклус заштите животне средине зацртан главним пројектом изградње. Овим је уједно завршен најважнији дио пројекта.

План капиталних инвестиција за 2017. годину

Како стално наглашавамо да су санитарне депоније веома сложени грађевински објекти комуналне инфраструктуре за чију изградњу су неопходна значајна финансијска средства која је веома тешко обезбједити, изградња депоније врши се по фазама, и то током читавог животног вијека трајања депоније. Из тих разлога у наредном периоду треба наставити са доградњом и усавршавањем постојећег система за управљање чврстим комуналним отпадом. У ту сврху неопходно је планирати капиталне инвестиције како слиједи у наставку.

За период 2017 године планиране су следеће капиталне инвестиције:

1. Изградња санитарне ћелије бр. 3.
2. Надоградња другог степена пречишћавања процједних вода.

1. Изградња санитарне ћелије број 3

На Регионалној санитарној депонији „Бријесница“ одлаже се комунални отпад од 01.01.2010. године. Отпад се одлаже на постојеће санитарне ћелије 1 и 2. Процјена је да се одлагање отпада може вршити још око годину дана (према садашњој динамици одлагања). Животни вијек постојећих санитарних ћелија значајно је смањен због одлагања 15.000 тона комуналног отпада који је запримљен на санитарну депонију после великих мајских поплава 2014. године. Поменути отпад примљен је у складу са наредбом републичког Штаба цивилне заштите РС. До сада је на санитарну депонију одложено око 180.000 тона комуналног отпада. Да би се створили услови за одлагање комуналног отпада у наредном периоду, неопходно је што прије кренути са изградњом 3. санитарне ћелије. За ову инвестицију ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо не може обезбједити финансијска средства. Изградњом санитарне ћелије број 3 створили би се услови за несметано одлагање отпада за дужи временски период. ЈП „ЕКО-ДЕП“ доо посједује сву неопходну пројектну документацију, као и грађевинску дозволу за ову инвестицију. Процијењена вриједност ове инвестиције износи око 1.200.000 ЕУР.

2. Надоградња другог степена пречишћавања процједних вода

Постројење за пречишћавање процједних вода на Регионалној санитарној депонији “Бријесница” у Бијељини врши пречишћавање у II степену, што значи да се процједна вода под високим притиском проведе кроз дванаест паралелно везаних модула, гдје се издвоји од 70 до 75 % пермеата или пречишћене воде која задовољава норме табеле 3. Правилника о условима испуштања отпадних вода у површинске воде (Службени гласник Републике Српске бр. 44/01).

Тренутно квалитет процједне воде из депоније је таквог квалитета да се може пречистити кроз један степен, али је квалитет у сталном опадању због разних анаеробних процеса који се одвијају у тијелу депоније, и са повећањем старости депоније квалитет процједне воде ће бити све лошији. Опадањем квалитета процједне воде II степен пречишћавања неће постигати добре резултате квалитета пермеата, те је потребно доградити и III степен пречишћавања кроз који ће проћи пермеат, што ће сигурно дати задовољавајући квалитет који ће бити у складу са нормама Правилника о условима испуштања отпадних вода у површинске воде. Процијењена оквирна вриједност ове инвестиције износи 60.000 ЕУР.

У ту сврху треба извршити техничку надоградњу постојећег постројења са одређеним бројем модула, а према техничкој спецификацији датој од стране произвођача постојећег постројења.

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ЗА КАПИТАЛНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ

За наведене капиталне инвестиције нису обезбјеђени извори финансирања. Предузеће из оствареног прихода од обављања основне дјелатности не може обезбједити средства за финансирање било које од капиталних инвестиција. Разлог томе је недовољно остварени приход због недовољне количине комуналног отпада и не одобравања економске цијене комуналне услуге. Све ово створило је врло негативне посљедице за пословање предузећа и угрозило је његову репродуктивну способност. Предузеће нема услова да иде у нова кредитна задужења јер не може да сервисира већ преузете кредитне обавезе. Из тих разлога оснивачи предузећа треба што хитније да изнађу рјешење и да благовремено обезбједе изворе финансирања, и то приоритетно за изградњу 3. санитарне ћелије.

За остале капиталне инвестиције треба се максимално ангажовати и тражити додатне изворе финансирања кроз разне међународне донације, ИПА фондове и друге облике бесповратне финансијске помоћи.

С поштовањем,

Директор ЈП “ЕКО-ДЕП” доо

Драгиша Марјановић